

ACUL DE GRAVURĂ al lui LUCA

2020

Un ghid de ucenicizare practică pentru
ucenicii lui Hristos din Biserica Harul Titan

LEGEA DOMNULUI și DUHUL DOMNULUI

Ritualuri vechi și profeții noi

Luca 2:21-38

„Când a venit împlinirea vremii, Dumnezeu a trimis în lume pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub Lege, ca să răscumpere pe cei ce erau sub Lege, pentru ca să căpătăm înfierea.” (Galateni 4:4, 5). Isus S-a născut sub Lege, ca să ne poată răscumpăra prin har. Legământul cu Avraam și Legea lui Moise erau două elemente fundamentale pentru iudaismul sec. I. Astfel, Isus se identifică pe Sine ca fiu al lui Avraam, prin circumcizie, și ca Profetul vestit de Moise, împlinind Legea Domnului dată prin el.

Când a venit **ziua a opta**,

în care trebuia **tăiat împrejur pruncul**,

I-au pus **numele ISUS**,

nume, care fusese spus de înger înainte ca să fi fost El
zămislit în pânțe.

Și, când s-au împlinit zilele pentru curățirea lor,

după Legea lui Moise,

Iosif și Maria au adus Pruncul la Ierusalim,

ca să-L înfățișeze înaintea Domnului, –

după cum este scris în **Legea Domnului**:

„Orice întâi născut de partea bărbătească va fi
închinat Domnului”,

și ca să aducă jertfă:

o pereche de turturele sau doi pui de porumbei,

după cum este poruncit în Legea Domnului.

Și iată că în Ierusalim era un om numit Simeon.

Omul acesta ducea o viață sfântă, și era cu frica lui Dumnezeu.

El aștepta mângâierea lui Israel,

și **Duhul Sfânt era peste el**.

Duhul Sfânt îl înștiințase

că nu va muri

înainte ca să vadă pe Hristosul Domnului.

El a venit în Templu, **mânat de Duhul.**

Și, când au adus părinții înăuntru pe Pruncul Isus,

ca să împlinească cu privire la El **ce porunceă Legea,**

Simeon L-a luat în brațe, a binecuvântat pe Dumnezeu, și a zis:

„**Acum, slobozește** în pace pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău.

Căci au văzut ochii mei **mântuirea Ta,**

pe care ai pregătit-o să fie, înaintea **tuturor**

popoarelor,

lumina care **să lumineze neamurile, și slava**

poporului Tău Israel.”

Tatăl și mama Lui

se mirau de lucrurile care se spuneau despre El.

Simeon i-a binecuvântat,

și a zis Mariei, mama Lui:

„Iată, Copilul acesta este rânduit

spre **prăbușirea și ridicarea** multora în Israel,

și să fie **un semn, care va stârni împotrivire.**

Chiar sufletul tău va fi străpuns de **o sabie,**

ca să se descopere gândurile multor inimi.”

Mai era acolo și **o prorociță,**

Ana, fata lui Fanuel, din seminția lui Așer.

Ea era foarte înaintată în vârstă,

și trăise cu bărbatul ei șapte ani după fecioria ei.

Rămasă văduvă, și fiind în vârstă de optzeci și patru ani,

Ana nu se depărta de Templu,

și zi și noapte **slujea lui Dumnezeu**

cu post și cu rugăciuni.

A venit și ea **în același ceas,**

și a început să laude pe Dumnezeu,

și **să vorbească despre Isus**

tuturor celor ce așteptau mântuirea Ierusalimului.

OBSERVĂ ————— **INTERPRETEAZĂ** ————— **CORELEAZĂ** ————— **APLICĂ**

Care sunt cele două ritualuri menționate de Luca în 2:21-24, prin care Isus Se identifică cu poporul Israel? Corelează cu pasajele din Vechiul Testament care le prescriau. Ce rol aveau aceste ritualuri?

De ce i-au pus Pruncului numele „Isus”?

De ce trebuia închinat Domnului orice întâi născut de parte bărbătească? Corelează cu Exod 13:2; 22:29, 30; 34:19,20; Numeri 3:12-13; 18:15 etc.

Notează mai jos din descrierea, pe care Luca i-o face lui Simeon (2:25-27), acțiunile Duhului Sfânt menționate în fiecare dintre cele trei versete.

În contextul împlinirii ritualurilor prescrise în Legea mozaică, Luca inserează două mărturii a doi martori: Simeon și Ana.

Cum recunoști astăzi o persoană sub influența Duhului Sfânt?

De ce crezi că într-o epocă a Legii, Luca subliniază acțiunea Duhului în viața lui Simeon?

Care sunt celelalte persoane din Luca 1-2 despre care se spune că erau sub influența Duhului Sfânt?

Cum crezi că se completează Legea Domnului și Duhul Domnului?
Argumentează și cu alte pasaje din Noul Testament.

Care sunt motivele pentru care Simeon Îl laudă pe Dumnezeu în cântarea lui?

Cântarea lui Simeon este cea de-a patra din Evanghelia lui Luca, după cea a Mariei, a îngerilor și a lui Zaharia. Această cântare mai este cunoscută sub numele *Nunc Dimittis* din Biblia latină, adică „Acum slobozește”, după primele cuvinte rostite de Simeon.

Care este „mântuirea” pe care a văzut-o Simeon și cui se adresează ea?

De ce crezi că se mirau părinții de spusele lui Simeon?

Care este profeția pe care Simeon o face despre Isus?

Ce crezi că înseamnă „prăbușire”, „ridicare”, „împotrivire”? (2:34)

Nu doar Simeon aduce mărturie despre Isus, ci Luca are grijă să aducă încă un martor, măcar că în vremea aceea, mărturia unei femei nu avea prea mare valoare. Este interesant că Ana e numită prorociță.

Scrive mai jos elemente din descrierea pe care Luca i-o face Anei în legătură cu viața și slujirea ei.

Tradiția evreiască (Talmudul) recunoaște doar șapte femei ca prorocițe, așadar era ceva extrem de rar. Ana, fata lui Fanuel, din seminția lui Așer, este asemenea lui Ioan Botezătorul, parte a prorocilor cărora le vorbește Dumnezeu după sute de ani de tăcere.

Crezi că rugăciunea și postul pot fi și astăzi o slujire pentru alții sau pentru Domnul? Argumentează.

Dacă ar fi să evaluezi slujirea ta prin prisma zilelor de post și al rugăciunilor de mijlocire pentru alții, în anul 2020, ce notă ți-ai da?

Frecvența lunară a zilelor de post _____

Perseverența rugăciunilor de mijlocire _____

Scrive mai jos câteva modalități prin care poți îmbunătăți slujirea ta prin rugăciune și post pentru alții. Ia decizii echilibrate și roagă-te să le poți aplica.

Dacă postul și rugăciunea de mijlocire ar fi indicatorii pentru o viață disciplinată, ce notă ți-ai da în privința disciplinei vieții tale spirituale de ucenic?

Întocmește o listă de rugăciune și încearcă să te rogi disciplinat după ea.

Observăm că Ana nu era parte a unei comunități care să o motiveze la post și la rugăciune, ci acesta era modul în care ea slujea individual. Dacă în perioada aceasta de pandemie, ți se pare că nu ai cum să mai slujești din cauza limitării interacțiunilor și deplasărilor, atunci poate că Dumnezeu îți spune că e timpul să slujești ca Ana, cu post și cu rugăciune. Pentru asta nu trebuie să interacționezi decât cu Dumnezeu și nu trebuie să te deplasezi nicăieri, căci Însuși Domnul coboară în camera ta de rugăciune și îți ascultă cererile.

Ce crezi că putea vorbi Ana despre Isus celor care așteptau răscumpărarea Ierusalimului?

De unde ar fi putut ști că Isus este Mesia, de vreme ce acum era un simplu bebeluș?

Luca acompaniază ritualurile prescrise de legea mozaică cu mărturiile vii a doi martori călăuziți de Duhul Sfânt. Dacă ritualul era ceva oficial, rece, scris în piatră, cei doi martori pe care îi aduce Luca, Simeon și Ana, vin cu mărturii proaspete, înflăcărare de Duhul care îi mâna, relevante pentru toți cei care așteptau mângâierea și mântuirea Ierusalimului.

Care crezi că poate fi astăzi mărturia vie, plină de Duhul Sfânt, ce ar trebui să acompanieze Cuvântul scris în Biblie, care pentru mulți este doar o carte sau o teorie? Argumentează cu pasaje biblice.

Scrive câteva moduri practice prin care viața ta de ucenic poate întrupa Cuvântul scris, astfel încât oamenii să îl vadă viu și lucrător.

Ascultă **Cuvântul**:

Ce ți-a vorbit Dumnezeu săptămâna aceasta: în timpul zilnic de părtășie personală, prin studiul din Luca, prin predica de duminică sau alte situații?

Corectează **abaterile**:

Ce vrea Dumnezeu să corectezi în viața ta? Pentru ce păcate trebuie să te pocăiești în urma ascultării Cuvântului? Numește un păcat pentru care te-ai pocăit săptămâna aceasta.

Urmărește **aplicarea**:

Cum aplici adevărul **despre oameni călăuziți de Duhul Sfânt ca Simeon?** Urmărește două-trei aplicații concrete săptămâna aceasta și împărtășește-le grupului. Evaluează valorile pe care le prețuiești și verifică dacă sunt aceleași cu ale lui Hristos.

Luptă pentru **ucenicizare**: discută cu ucenicul 1:1 despre **post și rugăciune ca slujire a ucenicului**. **Postiți** împreună o zi luna aceasta și **faceți o listă de rugăciune**. Participă activ la grupul de ucenicizare. Vorbește unei persoane despre schimbarea pe care a făcut-o și continuă să o faci Hristos în tine.

CASA TATĂLUI și CASA PĂRINȚILOR

Isus creștea

Luca 2:39-52

Deși Luca este evanghelistul care ne dă cele mai multe detalii despre copilăria Mântuitorului, nici el nu oferă amănunte pentru primii doisprezece ani. Dacă relatează evenimentul petrecut la sărbătoarea Paștelui din anul în care Isus avea 12 ani, înseamnă că urmărește un scop mai presus decât acela de a ne oferi o relatare despre copilăria lui Isus. Citește cu atenție relatarea unică a doctorului Luca și lasă Cuvântul să rodească creștere în tine.

După ce au împlinit tot ce porunca Legea Domnului,
Iosif și Maria s-au întors în Galilea,
în cetatea lor Nazaret.

Iar Pruncul

creștea și se întărea;
era plin de înțelepciune,
și harul lui Dumnezeu era peste El.

Părinții lui Isus se duceau

la Ierusalim în fiecare an,
la praznicul Paștelor.

Când a fost El de doisprezece ani,

s-au suit la Ierusalim,
după obiceiul praznicului.

Apoi, după ce au trecut zilele praznicului,

pe când se întorceau acasă,
băiatul Isus a rămas în Ierusalim.

Părinții Lui

n-au băgat de seamă lucrul acesta.
Au crezut că este cu tovarășii lor de călătorie,
și au mers cale de o zi,
și L-au căutat printre rudele și cunoscuții lor.
Dar nu L-au găsit,
și s-au întors la Ierusalim să-L caute.

După trei zile,
L-au găsit în Templu,
șezând în mijlocul învățătorilor,
ascultându-i și punându-le întrebări.

Toți care-L auzeau,
rămâneau uimiți de priceperea și răspunsurile Lui.

Când L-au văzut părinții Lui,
au rămas înmărmuriți;
și mama Lui l-a zis:

„Fiule, pentru ce Te-ai purtat așa cu noi?
Iată că tatăl Tău și eu Te-am căutat cu îngrijorare.”

El le-a zis:

„De ce M-ați căutat?
Oare nu știți că trebuie să fiu în casa Tatălui Meu?”

Dar ei n-au înțeles spusele Lui.

Apoi S-a pogorât împreună cu ei,
a venit la Nazaret,
și le era supus.

Mama Sa păstra toate cuvintele acestea în inima ei.

Și Isus creștea

în înțelepciune,
în statură,
și era tot mai plăcut
înaintea lui Dumnezeu și
înaintea oamenilor.

OBSERVĂ — INTERPRETEAZĂ — CORELEAZĂ — APLICĂ

De ce crezi că Luca menționează de două ori în pasajul acesta (2:40, 52), că „Isus creștea”?

Ce mai menționează Luca în afară de creștere? (2:40)

Ajunge ucenicului să fie ca învățătorul său. Luca subliniază creșterea lui Isus de la stadiul de bebeluș, la acela de copil și băiat. El folosește trei termeni diferiți în Luca 2:16; 2:40 și 2:43 pentru a evidenția creșterea lui Isus. Ucenicul care Îl urmează pe Isus trebuie, de asemenea, să crească. Despre Isus se spune că creștea fizic, mental și spiritual. Un ucenic se dezvoltă echilibrat, având grijă atât de corp, cât și de minte, nu doar de spirit.

Scrive câteva învățături biblice în legătură cu creșterea fizică sănătoasă, dezvoltarea intelectuală și creșterea spirituală. Argumentează cu pasaje biblice.

Ce poți face anul acesta pentru dezvoltarea ta armonioasă și sănătoasă în aceste trei domenii: corp, minte, spirit?

De ce crezi că părinții lui Isus se duceau în fiecare an la Ierusalim la sărbătoarea Paștelor?

De ce crezi că L-au luat și pe Isus cu ei, cel puțin la 12 ani?

Ce însemna sărbătoarea Paștelor pentru evrei? Compară cu Exod 12.

De ce crezi că Luca nu redă niciun detaliu în legătură cu sărbătoarea în sine?

Care este, de fapt, incidentul pe care Luca dorește să-l relateze în contextul sărbătorii? De ce?

Conform Exod 23:14-17, toți bărbații trebuiau să meargă la Ierusalim de trei ori pe an, la sărbătoarea Paștelor, a Cincizecimii și a Corturilor. Din cauza distanțelor mari pentru acea vreme, se estimează că, dacă nu puteau ajunge de trei ori pe an, bărbații, însoțiți de familiile lor, veneau măcar la sărbătoarea Paștelor, care era cea mai importantă dintre cele trei.

Scrierile rabinice atestă faptul că un băiat evreu, care la 13 ani devenea „fiul Legii”, trebuia cel puțin cu un an înainte să vină la Ierusalim și să se familiarizeze cu ritualurile de la templu. Este foarte posibil ca Isus să fi fost adus în acest scop, la vârsta de 12 ani, după cum este posibil să mai fi fost și înainte, pentru că Luca spune că părinții Lui se duceau în fiecare an la Ierusalim la praznicul Paștelor.

De la 13 ani, orice bărbat evreu devenea „fiul Legii”, ceea ce însemna că e considerat responsabil pentru împlinirea și neîmplinirea poruncilor Domnului. Era un fel de recunoaștere a maturității sau responsabilității spirituale, pe care trebuia să și-o asume adolescentul evreu.

Dacă ești ucenic al lui Isus și ai mai mult de 13 ani, ce scuze ai să nu-ți asumi responsabilitatea pentru împlinirea sau neîmplinirea îndatoririlor de ucenic? Discută cu grupul despre asumarea responsabilităților spirituale.

Ce crezi că este esențial în acest episod: pierderea lui Isus, găsirea Lui sau locul în care a fost găsit și răspunsul pe care-l dă mamei? Argumentează.

Ce întrebări crezi că le-a pus băiatul Isus învățătorilor Legii din templu?

Ce răspunsuri de-ale Lui crezi că i-au uimit pe învățătorii Legii?

Cum îți explici răspunsul lui Isus aparent detașat față de îngrijorarea părinților?

„De ce M-ați căutat? Oare nu știți că trebuie să fiu în casa Tatălui Meu?” Acestea sunt primele cuvinte ale Mântuitorului menționate în evanghelie.

De unde ar fi trebuit să știe părinții unde Se afla Isus când ei nu-L găseau?

Crezi că la 12 ani Isus era conștient de relația Sa cu cei doi tați? (2:48 și 2:49) Argumentează.

Maria credea că Isus trebuie să fie cu tovarășii lor de călătorie. Isus credea că trebuie să fie în casa Tatălui Său. Dubla Lui natură dicta o dublă necesitate: să fie supus atât părinților pământești, cât și în ascultare de Tatăl Lui ceresc.

Dacă ești părinte, cât de mult înțelegi și îți dorești ca propriii copii să asculte mai mult de Dumnezeu decât de tine? Ce dificultăți întâmpini? Împărtășește grupului.

Dacă ești copil, adolescent sau tânăr, ai experimentat vreun conflict între ascultarea de părinți și ascultarea de Dumnezeu? Povestește grupului.

De ce crezi că părinții lui Isus nu au înțeles spusese Lui atunci?

Despre Maria ni se spune că păstra și aceste cuvinte în inima ei, la fel cum a făcut cu spusese păstorilor. Luca menționează că nu a înțeles cuvintele lui Isus, dar le-a păstrat totuși în inima ei. Maria, asemenea apostolilor de mai târziu, a trăit această experiență, de a fi martoră a unor evenimente pe care nu le-a înțeles la momentul respectiv, dar pe care urma să le înțeleagă mai târziu, mai exact după învierea lui Isus.

Nu trebuie să înțelegi Cuvântul lui Dumnezeu pe deplin, ca să-L păstrezi în inima ta. Nu respinge Cuvântul pe care nu-L înțelegi, ci depozitează-L pentru vremea când ți se va revela înțelesul!

Notează mai jos trei-patru pasaje și/sau adevăruri din Scriptură pe care nu le înțelegi, care te contrariază. Roagă-te și așteaptă momentul în care Dumnezeu îți va descoperi sensul lor.

Textul se încheie așa cum începe, cu ideea de creștere a lui Isus. Ce poți face concret ca în anul 2021 să te asiguri că vei crește spiritual și nu vei stagna?

Pavel îi spune lui Timotei: „Înaintarea ta să fie văzută de toți” (1 Timotei 4:15). Cum crezi că pot vedea alții progresul tău în viața de credință?

Scrive mai jos pasaje din Noul Testament în care Pavel se roagă sau cere creștinilor să crească în anumite privințe (de exemplu, Filipeni 1:9).

Fă o comparație între Luca 1:80 și Luca 2:52. Ce asemănări și deosebiri observi? Extrage o învățătură pe care să o aplici vieții tale de ucenic.

Ascultă **Cuvântul**:

Ce ți-a vorbit Dumnezeu săptămâna aceasta: în timpul zilnic de părtășie personală, prin studiul din Luca, prin predica de duminică sau alte situații?

Corectează **abaterile**:

Ce vrea Dumnezeu să corectezi în viața ta? Pentru ce păcate trebuie să te pocăiești în urma ascultării Cuvântului? Numește un păcat pentru care te-ai pocăit săptămâna aceasta.

Urmărește **aplicarea**:

Cum aplici adevărul **despre creștere sănătoasă: fizic, mental, spiritual**? Urmărește două-trei aplicații concrete săptămâna aceasta și împărtășește-le grupului. Evaluează valorile pe care le prețuiești și verifică dacă sunt aceleași cu ale lui Hristos.

Luptă pentru **ucenicizare**: discută cu ucenicul 1:1 despre cum puteți urmări și **observa creșterea spirituală** a fiecăruia dintre voi. Participă activ la grupul de ucenicizare. Vorbește unei persoane despre schimbarea pe care a făcut-o și continuă să o faci Hristos în tine.

AUTORITĂȚILE și AUTORITATEA CUVÂNTULUI

Chemarea la pocăință

Luca 3: 1-17

Odată cu capitolul 2 am încheiat relatarea evenimentelor care aveau legătură cu nașterea și copilăria Mântuitorului. Cronologic urmează o pauză de aproximativ 18 ani despre care nu știm absolut nimic. Putem doar reconstitui din câteva pasaje evanghelice ideea că Isus după vârsta de 13 ani întors la Nazaret a învățat meseria de tâmplar de la tatăl Lui și cel mai probabil a lucrat pentru întreținerea familiei după moartea lui Iosif.

În anul al cincisprezecelea al domniei lui Tiberiu Cezar,
pe când Pilat din Pont era dregător în Iudea,
Irod, cârmuitor al Galileii,
Filip, fratele lui, cârmuitor al Ituriei și al Trahonitei,
Lisania, cârmuitor al Abilenei,

și în zilele marilor preoți
Ana și Caiafa,

Cuvântul lui Dumnezeu a vorbit lui Ioan,
fiul lui Zaharia
în pustie.

Și Ioan a venit
prin tot ținutul din împrejurimile Iordanului,
și propovăduia botezul pocăinței,
pentru iertarea păcatelor,

după cum este scris în cartea cuvintelor prorocului Isaia:

„Iată glasul celui ce strigă în pustie:
„Pregătiți calea Domnului, neteziți-I cărările.
Orice vale va fi astupată,
orice munte și orice deal va fi prefăcut în loc neted;
căile strâmbe vor fi îndreptate,
și drumurile zgrunțuroase vor fi netezite.
Și orice făptură va vedea mântuirea lui Dumnezeu.”

Ioan

zicea dar noroadelor,
care veneau să fie botezate de el:
„Pui de năpârci, cine v-a învățat să fugiți de mânia viitoare?

Faceți dar roade vrednice de pocăința voastră,
și nu vă apucați să ziceți în voi înșivă:
„Avem pe Avraam ca tată!”
Căci vă spun că Dumnezeu din pietrele acestea
poate să ridice fii lui Avraam.
Securea a și fost înfiptă la rădăcina pomilor:
deci, orice pom care nu face rod bun,
este tăiat și aruncat în foc.”

Noroadele

îl întrebau,
și ziceau:

„Atunci ce trebuie să facem?”

Drept răspuns, el le zicea: „

Cine are două haine, să împartă cu cine n-are nici una;
și cine are de mâncare, să facă la fel.”

Au venit și niște vameși

să fie botezați,
și i-au zis:

„Învățătorului, noi ce trebuie să facem?”

El le-a răspuns:

„Să nu cereți nimic mai mult peste ce v-a fost poruncit să luați.”

Niște ostași îl întrebau și ei, și ziceau:

„Dar noi ce trebuie să facem?”

El le-a răspuns:

„Să nu stoarceți nimic de la nimeni prin amenințări,
nici să nu învinuiți pe nimeni pe nedrept,
ci să vă mulțumiți cu lefurile voastre.”

Fiindcă norodul era în așteptare,

și toți se gândeau în inimile lor cu privire la Ioan,
dacă nu cumva este el Hristosul,

Ioan, drept răspuns, a zis tuturor:

„Cât despre mine, eu vă botez cu apă;
dar vine Acela

care este mai puternic decât mine,

și căruia eu nu sunt vrednic să-l dezleg cureaua încălțămintelor.

El vă va boteza cu Duhul Sfânt și cu foc.

Acela are lopata în mână;
Își va curăți aria cu desăvârșire,
și își va strânge grâul în grâнар,
iar pleava o va arde într-un foc care nu se stinge.”

OBSERVĂ ————— **INTERPRETEAZĂ** ————— **CORELEAZĂ** ————— **APLICĂ**

Luca marchează foarte clar în timp, ca un istoric adevărat, începutul lucrării publice a lui Ioan Botezătorul, pe care la ultima referință îl lăsase în locuri pustii (1:80). El plasează începutul unei noi ere spirituale în contextul istoriei seculare.

Care sunt liderii seculari ai vremii pe care îi menționează Luca? (3:1)

Care sunt liderii spirituali pe care îi menționează în Luca 3:2?

Care dintre acești conducători sunt foarte cunoscuți și astăzi? De ce?

ÎIoan își începe misiunea în vremea lui Tiberiu Cezar, mai exact în al cincisprezecelea an al domniei acestuia. Se cunoaște despre **Cezar August** că a murit pe 19 august anul 14 d.H., astfel că al cincisprezecelea an al lui **Tiberiu Cezar**, care i-a urmat pe tronul Romei, este anul 28-29 d.H. De asemenea, Luca prezintă autoritățile seculare din Iudeea: **Pilat din Pont** era procurator. Se cunoaște despre Pilat că a îndeplinit funcția de guvernator al Iudeii între anii 26 și 36 d.H. După moartea lui Irod cel Mare a urmat la tron Arhelau, fiul lui, dar care însă a avut o guvernare atât de slabă, încât iudeii s-au plâns Romei și au cerut să fie înlouit. Așa se face că, din anul 6 d.H., Iudeea a avut mereu un guvernator roman. **Irod Antipa**, fiul lui Irod cel Mare, a fost tetrarh al Galileii și Pereii, de la moartea tatălui său, din anul 4 î.H. și până în anul 39 d.H. Așadar el a guvernat Galileea în toată perioada lucrării lui Isus.

Fratele lui Irod, **Filip**, stăpânea peste zona de nord-est a Mării Galileii, Ituria și Trahonita, din anul 4 î.H. și până în anul 34 d.H. **Lisania**, menționat de Luca ca fiind tetrarh al Abilenei, în nordul Galileii, este cel mai puțin cunoscut, deși apare și în scrierile istoricului Josephus ca stăpânind peste un teritoriu, cu capitala la Calcis.

Cuvântul *tetrarh* înseamnă guvernator peste a patra parte dintr-o regiune, dar era folosit și pentru orice rege mai mic, care domnea peste o regiune restrânsă.

Caută în Noul Testament și notează mai jos alte texte în care sunt menționați conducătorii seculari sau religioși de la Roma sau din Israel. De ce crezi că este importantă menționarea lor în Biblie?

Despre Ana se cunoaște că a fost mare preot între anii 6 și 15 d.H., când a fost destituit de guvernatorul roman Gratus. Cinci fii ai lui Ana i-au urmat în slujba de mare preot pentru perioade scurte, iar Caiafa, care era ginerele lui Ana, a fost mare preot între anii 18 și 36 d. H.

După ce prezintă autoritățile seculare de la Roma și din regiunile divizate ale regatului lui Irod cel Mare, Luca prezintă autoritățile religioase evreiești, respectiv pe marii preoți, Ana și Caiafa. Dacă vom corela cu texte ca Ioan 18:13, 14 și Fapte 4:6, putem trage concluzia că Ana exercita mare influență, dar mare preot era Caiafa.

În această listă de autorități profane și religioase, Luca inserează cea mai înaltă autoritate și reprezentantul ei: **Cuvântul Domnului a vorbit lui Ioan**. Prezentarea este magistrală. Competiția avea să fie continuă între Cuvântul Domnului și cuvântul oamenilor, între autoritățile religioase și Isus, Cuvântul întrupat, între Ioan și autoritatea laică, Irod, care avea să-i taie capul.

Contrastul este, de asemenea, între palate și pustiu. Toți conducătorii menționați înaintea lui Ioan trăiau în palate. Ioan, fiul lui Zaharia, un preot fără însemnătate, locuia în pustiu. Dar tocmai lui, și nu lor, i-a vorbit Cuvântul Domnului.

Oprește-te și fă o ordine în rândul autorităților seculare și religioase la care te raportezi astăzi. Prin care aștepti să-ți vorbească Cuvântul Domnului?

De ce crezi că în pustiu a vorbit Cuvântul Domnului și nu la palat, nici măcar la templu?

Care este esența mesajului predicat de Ioan?

De ce crezi că botezul lui este numit „botezul pocăinței”?

Ce legătură crezi că este între profeția citată de Ioan din Isaia și chemarea la pocăință?

De ce crezi că îi numește pe unii din cei care veneau la el „pui de vipere”?

Care este mânia viitoare de care încercau să scape și de ce nu era bine că făceau asta? Cu ce se amăgeau aceștia?

Care este legătura dintre pomi și rod?

Discutați în grup despre riscul de a ne amăgi și unii dintre noi astăzi în ce privește pocăința.

De ce nu poate pretinde cineva că este „pom bun” dacă are roade rele?

Toți evangheliștii menționează că Ioan îi cheamă la pocăință pe cei care veneau la el, însă doar Luca menționează ce răspuns le oferă, când ei întrebă: „Ce trebuie să facem?” Notează mai jos categoriile de oameni și răspunsurile specifice pe care le dă Ioan fiecărei categorii? Ce aplicații poți să faci?

De ce se gândeau unii că Ioan ar putea fi Mesia?

Cum crezi că a reușit Ioan să facă față ispitei de a accepta o cinste care nu i se cuvenea sau de a părea mai mult decât era de fapt? Corelează cu pasajele din evanghelia lui Ioan, capitolele 1-3.

Cum poți evita capcana de a fura din slava Mântuitorului?

Ascultă **Cuvântul**:

Ce ți-a vorbit Dumnezeu săptămâna aceasta: în timpul zilnic de părtășie personală, prin studiul din Luca, prin predica de duminică sau alte situații?

Corectează **abaterile**:

Ce vrea Dumnezeu să corectezi în viața ta? Pentru ce păcate trebuie să te pocăiești în urma ascultării Cuvântului? Numește un păcat pentru care te-ai pocăit săptămâna aceasta.

Urmărește **aplicarea**:

Cum aplici adevărul **despre pocăința specifică vieții și profesiei tale**? Urmărește două-trei aplicații concrete săptămâna aceasta și împărtășește-le grupului. Evaluează valorile pe care le prețuiești și verifică dacă sunt aceleași cu ale lui Hristos.

Luptă pentru **ucenicizare**: discută cu ucenicul 1:1 despre relația cu **autoritățile și cu autoritatea Cuvântului**. Participă activ la grupul de ucenicizare. Vorbește unei persoane despre schimbarea pe care a făcut-o și continuă să o faci Hristos în tine.

FIUL LUI ADAM și FIUL LUI DUMNEZEU**Luca 3:18-38**

Spre deosebire de ceilalți trei evangheliști care au propria perspectivă asupra persoanei Mântuitorului, Luca Îl prezintă pe Isus în special ca Fiu al Omului. El afirmă cu tărie și în repetate rânduri că Isus este Fiul lui Dumnezeu, dar subliniază și umanitatea Lui. Luca închide capitolul cu Ioan Botezătorul odată cu închiderea lui în temniță de către Irod și deschide cerul pentru a prezenta o nouă eră a mântuirii. Închiderea lui Ioan în temniță încheie Vechiul Testament și lista marilor proroci care L-au vestit pe Mesia.

Astfel propovăduia Ioan norodului

Evanghelia,

și-i dădea încă multe alte îndemnuri.

Dar cârmuitorul Irod,

care era muștrat de Ioan pentru Irodiada,

nevasta fratelui său Filip,

și pentru toate relele pe care le făcuse,

a mai adăugat la toate celelalte rele

și pe acela că a închis pe Ioan în temniță.

După ce a fost botezat tot norodul,

a fost botezat și Isus;

și pe când Se ruga,

s-a deschis cerul,

și Duhul Sfânt S-a pogorât peste El

în chip trupesc, ca un porumbel.

Și din cer s-a auzit un glas, care zicea:

„Tu ești Fiul Meu preaiubit:

în Tine Îmi găsesc toată plăcerea Mea!”

Isus

avea aproape treizeci de ani,

când a început să învețe pe norod;

și era,

cum se credea,

fiul lui Iosif, fiul lui Eli, fiul lui Matat, fiul lui Levi, fiul lui Melhi,
fiul lui Ianai, fiul lui Iosif, fiul lui Matatia, fiul lui Amos, fiul lui Naum,
fiul lui Esli, fiul lui Nagai, fiul lui Maat, fiul lui Matatia, fiul lui Semei,
fiul lui Ioseh, fiul lui Ioda, fiul lui Ioanan, fiul lui Resa,
fiul lui Zorobabel, **fiul lui Salatiel**, fiul lui Neri, fiul lui Melhi,
fiul lui Adi, fiul lui Cosam, fiul lui Elmadam, fiul lui Er, fiul lui Isus,
fiul lui Eliezer, fiul lui Iorim, fiul lui Matat, fiul lui Levi,
fiul lui Simeon, fiul lui Iuda, fiul lui Iosif, fiul lui Ionam,
fiul lui Eliachim, fiul lui Melea, fiul lui Mena, fiul lui Matata,
fiul lui Natan, **fiul lui David**, fiul lui Iese, fiul lui Iobed, fiul lui Booz,
fiul lui Salmon, fiul lui Naason, fiul lui Aminadab, fiul lui Admin,
fiul lui Arni, fiul lui Esrom, fiul lui Fares, **fiul lui Iuda**, fiul lui Iacov,
fiul lui Isaac, **fiul lui Avraam**, fiul lui Tara, fiul lui Nahor,
fiul lui Seruh, fiul lui Ragau, fiul lui Falec, fiul lui Eber, fiul lui Sala,
fiul lui Cainam, fiul lui Arfaxad, **fiul lui Sem**, **fiul lui Noe**,
fiul lui Lameh, fiul lui Matusala, fiul lui Enoh, fiul lui Iared,
fiul lui Maleleel, fiul lui Cainan, fiul lui Enos, fiul lui Set,
fiul lui Adam, **fiul lui Dumnezeu**.

OBSERVĂ ————— **INTERPRETEAZĂ** ————— **CORELEAZĂ** ————— **APLICĂ**

De ce l-a închis Irod pe Ioan?

De ce crezi că Irod a reacționat așa în fața mustrării lui Ioan?

Tu cum reacționezi de obicei când ești mustrat de cineva pentru un fapt concret, obiectiv. De ce?

Ce crezi că ne determină să devenim defensivi, să ne apărăm, când alții ne mustră pentru o faptă rea?

Scrive mai jos zece versete din Biblie despre mustrare și cum ar trebui să reacționăm în fața mustrării.

De ce crezi că Dumnezeu, care l-a trimis pe Ioan pentru o lucrare bună și măreață, i-a îngăduit lui Irod să adauge la relele lui și arestarea lui Ioan?

Ce învățăm din acest episod despre ieșirea oamenilor lui Dumnezeu din scenă/lucrare? Argumentează cu alte exemple biblice.

Ioan este atât închizătorul, cât și deschizătorul de drum. El este omul de la hotare, omul lui Dumnezeu care vestește că s-a închis perioada Vechiului Testament, că toate drumurile zgronțuroase vor fi netezite odată cu deschiderea unei noi căi spre Dumnezeu prin Isus. Astfel el deschide ușa pe care avea să intre Isus pe scenă.

Ce învățăm despre botez din exemplul Mântuitorului?

De ce crezi că S-a botezat Isus?

Care sunt condițiile biblice ca un om să poată fi botezat și botezul să fie autentic? Argumentează cu pasaje biblice.

Povestește pe scurt grupului cum și când ai luat decizia să te botezi?

Scrie mai jos alte trei pasaje din Noul Testament despre botez și învățăturile care reies din ele.

Isus de pe pământ, după ce a fost botezat, S-a rugat și ca răspuns cerul s-a deschis, Duhul Sfânt a coborât peste El, iar glasul Tatălui a declarat: „Tu ești Fiul Meu preaiubit. În Tine Îmi găsesc toată plăcerea Mea.” În istoria mântuirii începea era Fiului și a Duhului. Isus ca Fiu

Luca nu prezintă botezul lui Isus din perspectiva dialogului dintre Ioan și Mântuitorul, ci doar din perspectiva dialogului dintre cer și pământ.

al lui Dumnezeu a coborât din cer, a deschis o cale către cer și a mers înaintea noastră pe ea. Însă Luca Îl prezintă pe Isus și ca Fiu al lui Adam sau al Omului.

Ca om, Isus avea aproape 30 de ani când a început lucrarea de mântuire. Aceasta era vârsta la care leviții își începeau slujba (vezi Numeri 4:2, 3, 47) și la care o persoană era considerată complet matură. Expresia „era, cum se credea, fiul lui Iosif, fiul lui Eli etc.” arată că Luca este convins că El era, de fapt, Fiul Mariei zămislit de Duhul Sfânt în pântecul ei și că Iosif era doar tatăl adoptiv, de pe pământ.

Nu știm dacă Iosif i-a spus vreodată lui Isus: „Tu ești fiul meu preaiubit!”, dar știm sigur că Tatăl din cer i-a spus asta.

De ce crezi că Luca înserează în evanghelia lui și genealogia lui Isus?

Care erau beneficiile și pericolele acestor înșirări de neamuri? Argumentează cu citate din Pavel.

Dacă ar fi să faci o genealogie spirituală a ta, ce nume ai include în ea? Explică grupului de ce.

Genealogia prezentată de Luca e diferită de cea a lui Matei din mai multe puncte de vedere. Matei Îl prezintă pe Isus ca descendent al lui Avraam, în timp ce Luca merge până la Adam. De la Avraam la David cele două genealogii sunt identice, însă de la David până la Isus sunt din nou diferite. Sunt mai multe explicații pentru aceste diferențe, de la ideea că Matei ar prezenta genealogia lui Iosif, iar Luca pe cea a Mariei, până la explicația că Matei ar reda descendenții legali din David cu drept la tron, pe când Luca redă descendenții lui David pe linia căreia, de fapt, îi aparținea Iosif. Faptul că în Matei ni se spune că Iosif era născut de Iacov, iar din Luca aflăm că Iosif era fiul lui Eli poate fi explicat prin legea leviratului (Deuteronom 25:5-10), conform

căreia dacă murea soțul fără să lase urmași, fratele lui se căsătorea cu văduva și primul copil era considerat fiul celui decedat. Astfel este posibil ca Matei să prindă în genealogia lui pe Iacov, tatăl actual al lui Iosif, iar Luca pe tatăl lui legal. O altă deosebire între genealogia lui Matei și a lui Luca constă în faptul că Matei pornește de la Avraam și prezintă descendenții până la Iosif, bărbatul Mariei, în timp ce Luca pornește de la Isus, care se credea că este Fiul lui Iosif și prezintă ascendența până la Adam, fiul lui Dumnezeu. Este posibil ca aceasta să fie influența teologiei pauline asupra lui Luca, deoarece știm că Pavel în 1 Corinteni 15 îl numește pe Isus „al doilea Adam” sau „ultimul Adam”. Astfel Luca sintetizează în genealogia lui ceea ce a prezentat înainte de ea, respectiv nașterea lui Isus din Dumnezeu și din Maria, dar și ce prezintă după ea, respectiv pe omul Isus din Nazaret, care era deopotrivă Fiul lui Dumnezeu coborât din cer.

Doctrina dublei naturi a lui Isus, o natură divino-umană, a fost cristalizată în primele secole de creștinism și declarată ortodoxă în conciliile din secolul IV d.H. Isus nu a fost succesiv om și Dumnezeu sau Dumnezeu și om, ci Isus a fost simultan 100% om și 100% Dumnezeu.

Cu ce te poate ajuta practic în viața de ucenic faptul că Isus a fost 100% om ca și tine?

De ce este important pentru ucenicul lui Isus să creadă că El a fost Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat?

Discutați la grup ce ar trebui să facem noi, ucenicii lui Hristos de astăzi, pentru ca vestea despre Fiul lui Dumnezeu să fie transmisă generațiilor viitoare, așa cum au transmis credința toți cei din genealogia lui Isus.

Ascultă **Cuvântul**:

Ce ți-a vorbit Dumnezeu săptămâna aceasta: în timpul zilnic de părtășie personală, prin studiul din Luca, prin predica de duminică sau alte situații?

Corectează **abaterile**:

Ce vrea Dumnezeu să corectezi în viața ta? Pentru ce păcate trebuie să te pocăiești în urma ascultării Cuvântului? Numește un păcat pentru care te-ai pocăit săptămâna aceasta.

Urmărește **aplicarea**:

Cum aplici adevărul **despre mustrare și transmiterea credinței mai departe**? Urmărește două-trei aplicații concrete săptămâna aceasta și împărtășește-le grupului. Evaluează valorile pe care le prețuiești și verifică dacă sunt aceleași cu ale lui Hristos.

Luptă pentru **ucenicizare**: discută cu ucenicul 1:1 despre **reacțiile noastre atunci când suntem muștrați**. Participă activ la grupul de ucenicizare. Vorbește unei persoane despre schimbarea pe care a făcut-o și continuă să o faci Hristos în tine.
